

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001060

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-03-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чжан Цзеї ...

2. Zeyi Zhang

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 06-05-2025

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7951

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41, 18.41.51, 18.41.51.13

Тема дисертації:

1. Камерно-інструментальна ансамблева творчістькитайських композиторів кінця XX – початку XXI століть: жанровийта стильовий аспекти
2. Chamber and instrumental ensemble works of Chinese composers of the late twentieth and early twenty-first centuries: genre and style aspects.

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню розвитку жанру камерної інструментальної ансамблевої музики в Китаї кінця XX – початку XXI століття. Музична мова китайських композиторів у цьому жанрі залишається малодослідженою сферою, як в українському, так і в китайському музикознавстві, вирізняючись складною типологією індивідуально- стильових систем, формотворчих принципів і музично-виражальних засобів. Стрімкий розвиток камерно-інструментального жанру впродовж XX століття відображає прагнення китайських митців до індивідуалізації художніх рішень у контексті загальносвітових тенденцій. Відбувається постійне оновлення та переосмислення творчих підходів, що проявляється у синтезі західних камерних форм і технік із збереженням національної музичної ментальності та культурної самобутності. Музика для камерного ансамблю відображає глибинні зміни в мистецькому мисленні, що відбувалися протягом окресленого періоду. Становлення цього жанру в Китаї розпочалося в 1910–1920-х роках, коли китайська

прогресивна молодь, здобувши освіту в Європі та Америці, повернулася на батьківщину, привносячи нові музичні ідеї. Пройшовши кілька етапів трансформації, камерна інструментальна музика досягла найбільшого розвитку наприкінці 1980-х – на початку XXI століття. У процесі формування та еволюції цього жанру можна виділити три основні періоди: Ранній етап (1910–1920-ті роки) – зародження жанру під впливом європейських музичних традицій. Середній етап (1930–1970-ті роки) – поступове осмислення і адаптація західних форм із збереженням національної музичної ідентичності. Зрілий етап (з 1980-х років і до сьогодні) – активний розвиток жанру, його розширення та синтез європейських і традиційних китайських елементів. Такий поділ дозволяє простежити динаміку змін у камерно-інструментальній ансамблевій музиці Китаю та визначити ключові тенденції її розвитку. Період розквіту камерно-інструментальної музики та активного пошуку інноваційних композиторських технік і методів охоплює 1980-ті – 2020-ті роки (кінець 20-го – початок 21-го століття), коли Китай знову відкрився для західних музичних впливів. Творчість видатних композиторів цього часу, що становить предмет цього дослідження, викликала сенсацію як у китайському, так і в міжнародному музичному середовищі. Вона продемонструвала здатність китайських композиторів не тільки освоїти західний жанр, але й збагатити його унікальними виразними засобами, закоріненими в традиційному китайському музичному менталітеті. Музична спадщина цього періоду включає як програмні твори, так і пєси без певної програми, а також ансамблеві композиції для різних виконавських складів. У цих творах поєднуються класичні європейські та традиційні китайські національні інструменти, що ґрунтуються на синтезі виражальних засобів на перетині східної та західної культур. Серед найвідоміших композиторів цього напрямку – Тань Дунь, Хе Сюньтянь, Чжоу Лун, Лі Сяоюань, Го Веньцзін, Чжан Цянь, Чень Сяююнь, Цзя Дакунь, Ло Чжунгун, Ху Сяо, Ван Сілінь, Дін Шанде, Ян Лі- Цін. Найрепрезентативнішими у сфері камерно-інструментальної ансамблевої музики є твори Чжана Цянь, Янга Йонга, Гао Вайцзе, Ван Ніні, Гонг Сяотін. Поява низки високохудожніх професійних творів у жанрі камерно-інструментальної музики супроводжувалася: домінуванням певних жанрово-стильових тенденцій, переходом жанру від народної традиції до професійної музики, включенням камерно-інструментальних творів до освітніх програм, конкурсів і фестивалів. Ці процеси викликають значний інтерес, проте залишаються недостатньо дослідженими у музикознавстві та музичному сходознавстві. Значний внесок китайських митців у розвиток жанру, комплексний музично-теоретичний аналіз найкращих зразків кінця XX – початку XXI століття, а також їхні стильові напрями та новаторські техніки – усе це залишається маловивченим як у Китаї, так і в Україні. В українському музикознавстві відсутні згадки про зазначених композиторів, тоді як у китайських і англомовних дослідженнях відтак їхній творчий доробок розглядається переважно з естетико-філософської перспективи, або ж у контексті біографічних студій.

2. The dissertation is devoted to the study of the development of the genre of chamber instrumental ensemble music in China from the late 20th to the early 21st century. The musical language of Chinese composers in this genre remains an underexplored field in both Ukrainian and Chinese musicology, distinguished by a complex typology of individual stylistic systems, form-building principles, and expressive musical means. The rapid development of the chamber instrumental genre throughout the 20th century reflects the aspiration of Chinese artists for the individualization of artistic solutions within the framework of global trends. There is a continuous renewal and reinterpretation of creative approaches, manifested in the synthesis of Western chamber forms and techniques while preserving national musical identity and cultural uniqueness. Music for chamber ensembles reflects the profound changes in artistic thinking that took place during the specified period. The emergence of this genre in China began in the 1910s–1920s, when progressive Chinese youth, having received education in Europe and America, returned home, bringing new musical ideas. After undergoing several stages of transformation, chamber instrumental music reached its peak development in the late 1980s and the early 21st century. In the process of its formation and evolution, three main periods can be distinguished: Early Stage (1910s–1920s) – the genre's inception under the influence of European musical traditions. Middle Stage (1930s–1970s) – the gradual comprehension and adaptation of Western forms while preserving national musical identity. Mature Stage (from the 1980s to the present) – the active development of the genre, its expansion, and the synthesis of European and traditional Chinese elements. This periodization allows us to trace the dynamics of

changes in China's chamber instrumental ensemble music and determine the key trends in its development. The flourishing period of chamber instrumental music and the active search for innovative compositional techniques and methods spanned from the 1980s to the 2020s (the late 20th – early 21st century), when China reopened itself to Western musical influences. The creative work of prominent composers of this time, which forms the subject of this research, caused a sensation in both Chinese and international musical spheres. It demonstrated the ability of Chinese composers not only to master the Western genre but also to enrich it with unique expressive means rooted in traditional Chinese musical mentality. The musical heritage of this period includes both programmatic works and pieces without a specific program, as well as ensemble compositions for various performance ensembles. These works combine classical European and traditional Chinese national instruments, based on the synthesis of expressive means at the intersection of Eastern and Western cultures. Among the most renowned composers in this direction are Tan Dun, He Xuntian, Zhou Long, Li Xiaoqian, Guo Wenjing, Zhang Qian, Chen Xiaoyong, Jia Dakun, Luo Zhongrong, Hu Xiao, Wang Xilin, Ding Shande, and Yang Liqing. The most representative works in the field of chamber-instrumental ensemble music include compositions by Zhang Qianyi, Yang Yong, Gao Weijie, Wang Nina, and Gong Xiaoting. The emergence of a number of highly artistic professional works in the genre of chamber instrumental music was accompanied by: The dominance of certain genre-stylistic trends, The transition of the genre from folk tradition to professional music, The inclusion of chamber-instrumental works in educational programs, competitions, and festivals. These processes arouse significant interest but remain insufficiently studied in musicology and musical Oriental studies. The significant contribution of Chinese artists to the development of the genre, the comprehensive music-theoretical analysis of the best works from the late 20th – early 21st century, as well as their stylistic directions and innovative techniques, remain largely unexplored both in China and Ukraine. Ukrainian musicology lacks references to these composers, whereas Chinese and English-language studies primarily examine their work from an aesthetic-philosophical perspective or within the framework of biographical research. For both Chinese and Ukrainian musicologists, it is crucial to understand the extent of the synthesis of Western European trends and national-specific features in the works of Chinese composers. A thorough analysis of expressive means, the study of the peculiarities of musical language and stylistic orientation, will allow us to trace the developmental paths of the chamber-instrumental genre based on representative compositions. This constitutes the relevance of the proposed dissertation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чжан Цзеї. Інструментальний ансамбль «Прощання» Чжана Цяньї у проекції діалогу культур. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: РДГУ, 2022. Випуск 42. С. 64-69.
- Чжан Цзеї. Новаторські європейські техніки у камерно-інструментальному ансамблі Гонг Сяотін «Лан з іншого боку». Українська музика. Науковий часопис. Видавничий дім «Гельветика», 2022. Число 1 (43). С. 36-44.
- Чжан Цзеї. Дванадцятизвучна вертикальна серія в композиції Гао Вайцзе «Таємничий сон» для соло альти з фортепіано. Українська музика. Науковий часопис. Видавничий дім «Гельветика», 2023. Число 2 (45). С. 74-84.

Наукова (науково-технічна) продукція: у роботі вперше: - введено у науковий обіг значний пласт концертного репертуару ансамблевої камерно-інструментальної музики; - узагальнена багатоаспектна творча композиторська, педагогічна, науково-дослідницька робота митців-композиторів, їх новаторсько-експериментаторська діяльність у процесі розвитку жанру; - простежено розвиток та становлення фольклорних національних та професійних ансамблів камерно-інструментальної музики, їх специфіку; - здійснено комплексний музично-теоретичний аналіз репрезентативних зразків ансамблевої камерно-інструментальної музики, виявлено особливості музично-виражальних, архітектонічних, відтак, стилістичних рис, які демонструють синтез китайської та європейської музики.

Соціально-економічна спрямованість: теоретичне та практичне значення отриманих результатів визначається можливістю використання аналітичного матеріалу і теоретичних узагальнень у навчальних курсах «інструментознавство: ансамблі народних китайських та професійних європейських інструментів», «історія і методика викладання гри на китайських народних інструментах», «історія розвитку ансамблевої камерно-інструментальної музики», а також у викладанні курсу «аналіз музичних творів» на оркестрових факультетах ВНМЗ Китаю та України. матеріали роботи є корисними для виконавців академічного профілю та проведення майстер-класів.

Охоронні документи на ОПВ:

Літературні та художні твори

Матеріалом дослідження стали твори низки китайських композиторів, які працювали у жанрі камерно-інструментальної ансамблевої музики в означений період: Чжан Цянь – «Прощання» (1983) для флейти, фортепіано, кларнета, альту та ударних інструментів; Янг Йонг – Октет (1991) для флейти, гобоя, кларнета in B, труби in C, тромбона, ударних інструментів, альту і контрабаса; Гао Вайцзе – «Таємничий сон» (1993) для альту та фортепіано (1993); Ван Ніна – Струнний квартет №1 «Стильовий діалог» («Діалог стилів») (1995) Гонг Сяогін – «Лан з іншого боку», Ор. 33 (2010) для кларнета, скрипки, альту, віолончелі та фортепіано

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Письменна Оксана Богданівна

2. Oksana B. Pysmenna

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0899-8613

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул. Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кашаюк Вікторія Миколаївна
2. Viktoria M. Kashiuk

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4396-8946

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=14hm8m8AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сюта Богдан Омелянович
2. Bohdan O. Siuta

Кваліфікація: д.н, професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4986-3451

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черевко Катерина Петрівна
2. Kateryna P. Cherevko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5877-4429

